

MUSTASAAREN KUNNAN KONSERNIOHJE

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.12.2021
Tulee voimaan 21.12.2021

Konserniohjeen tavoite ja tarkoitus

Mustasaaren kunnan konserniohjeen tavoitteena on varmistaa Mustasaaren kuntakonsernin yhteinen näkemys ja että kuntakonsernin tavoitteet ja kokonaisuus saavutetaan.

Konserniohjeen tavoitteena on yhtenäistää konserniyhteisöjen ohjausta, lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä ja kunnan yhteisöstä saaman tiedon määrää ja laatua sekä tehostaa tiedonkulkua kunnan ja konserniyhteisöjen välillä.

Konserniyhteisöjen toiminnan strategisten tavoitteiden tulee toteuttaa tuloshakuisesti omistajan omistajuudelle asettamia tavoitteita ja perustua kuntastrategiaan.

Mustasaaren kuntakonsernin yhteisellä ohjeella varmistetaan, että kunnanvaltuuston päätökset kuntastrategiasta ja kunnan omistajapolitiikasta sekä tytäryhteisöjen tavoitteista voidaan toteuttaa. Konserniohjeessa vahvistetaan, miten tytäryhteisöjen johtaminen järjestetään, sekä seurannan, raportoinnin ja valvonnan toteutustapa.

Soveltamisala

Konserniohje koskee Mustasaaren kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös kuntayhtymissä, osakkuusyhteisöissä ja kunnan muissa osakeyhtiöomistuksissa.

Konserniohje käsitellään tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja yhteisöjen hallituksissa. Yhteisöt sitoutuvat noudattamaan konserniohjetta ja ottamaan sen huomioon päätöksenteossaan ja toiminnassaan.

Tytäryhteisöllä tarkoitetaan osakeyhtiötä, säätiötä tai muuta yhteisöä, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1. luvun 5. §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan, että kunnalla on yli puolet osakkeiden äänimäärästä tai oikeus valita yli puolet yhtiöhallituksen jäsenistä.

Osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan osakeyhtiötä, säätiötä tai muuta yhteisöä, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1. luvun 8. §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Tällä tarkoitetaan, että kunnalla on vähintään viidennes ja enintään puolet osakkeiden äänimäärästä.

Kunnalla on syksyllä 2021 määräysvalta seuraavissa tytäryhteisöissä:

- Kiinteistö Oy Merten Talo
- Fastighets Ab Korsholms Bostäder

Mustasaaren kuntakonserniin kuuluvat syksyllä 2021 seuraavat kuntayhtymät:

- Eskoon kuntayhtymä
- Kårkullan kuntayhtymä
- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
- Vaasanseudun Areenat
- Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (31.12.2021 saakka)
- Pohjanmaan liitto

Kunnalla on syksyllä 2021 määräysvalta seuraavissa osakkuusyhteisöissä:

- Ab Stormossen Oy
- NLC Vaasa Oy
- Poronkankaan Vesi Oy
- Kiinteistö Oy Torintie 2

Konserniohjaus ja konsernijohto

Konserniohjauksesta ja konsernijohtosta määrätään hallintosäännössä. Keskeiset kohdat:

Kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista, hyväksyy konserniohjeen, vahvistaa kuntakonsernin tavoitteet ja hyväksyy konsernitilinpäätöksen. Kunnanvaltuusto valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien hallintoelimiin.

Konsernijohton muodostavat kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto, kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja talousjohtaja.

Konsernijohto johtaa kuntakonsernia ja vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Hallintosääntöön sisältyy määräyksiä konsernijohton tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Kunnanhallitus vastaa omistajapolitiikan kehittämisestä, omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernijohton ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus arvioi vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun, riskinarvioinnin ja menettelytapojen kannalta. Kunnanhallitus seuraa myös kuntayhtymien toimintaa ja muuta kuntien välistä toimintaa.

Kunnanhallituksen konsernijaosto seuraa konserniyhtiöiden toimintaa, antaa kunnan kannan konserniyhtiössä käsiteltävistä asioista, nimeää kunnan yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokousedustajat ja antaa näille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johdosta, ohjauksesta ja valvonnasta.

Tytäryhteisöjen hallitusedustajien valintaperusteet

Konsernijaosto päättää kunnan yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Konsernijaosto nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin ja muiden yhteisöjen hallituksiin, joiden osakas kunta on. Yhteisöllä tarkoitetaan osakeyhtiöitä, osuuskuntia, yhdistyksiä ja säätiöitä.

Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Hallituksen valinnassa tavoitteena tulee olla, että jäsenten osaaminen ja kokemus täydentävät toisiaan tarkoituksenmukaisella tavalla kunnan edun huomioon ottaen. Lisäksi on huomioitava osakassopimuksessa mainitut kelpoisuusvaatimukset.

Jos Mustasaaren kunnan työntekijä nimetään hallituksen jäseneksi tai toimitusjohtajaksi tytäryhteisöön, osakkuusyhteisöön tai muuhun yhteisöön, jonka osakas kunta on, hänen tulee varmistaa, ettei kunnan edustajan rooli yhteisössä ja rooli työntekijänä sekoitu omistajaohjauksessa.

Mikäli kunnanjohtaja edustaa kuntaa yhteisön hallintoelimessä, kunnanhallituksen puheenjohtaja edustaa kuntaa yhtiökokouksessa. Kunnanhallituksen puheenjohtajan ollessa estynyt kuntaa edustaa yhtiökokouksessa kunnanhallituksen ensimmäinen varapuheenjohtaja.

Hallituksen jäsenten tulee edistää kunnanvaltuuston asettamia tavoitteita.

Kuntaenemmistöisen yhtiön luottamushenkilöistä koostuvassa hallintoelimessä tulee olla tasapuolisesti sekä naisia että miehiä, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Nimettäessä ehdokkaita tällaiseen toimielimeen tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Valittaessa kunnan edustajia yhteisöjen hallintoelimiin on huomioitava yhteisöjäävyttä koskevat säännöt. Viranhaltija tai luottamushenkilö, joka on samanaikaisesti hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana sellaisessa yhteisössä, jonka osakas kunta on, on esteellinen osallistumaan valmisteluun tai päätöksentekoon yhteisöä koskevassa asiassa tai asiassa, jossa ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa yhteisölle.

Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Tytäryhteisön on merkittävien asioiden valmistelussa hankittava kunnan kanta ennen päätöksentekoa. Konsernijaosto antaa kunnan ennakkokäsityksen seuraavista tytär yhteisössä käsiteltävistä asioista:

1. yhtiöjärjestyksen muuttaminen
2. osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
3. toimialan muuttaminen ja/tai taloudellisesti ja/tai periaatteellisesti merkittävät toiminnan muutokset
4. kiinteistön tai liiketoiminnan myyminen tai muu olennainen yritystoiminnan uudelleenjärjesteleminen
5. merkittävä liiketoiminnan laajentaminen, yli 250 000 euroa
6. merkittävä investointi, yli 250 000 euroa
7. taloudelliseen kantokykyyn merkittävästi vaikuttava otto- tai antolainaus
8. omaisuuden kiinnittäminen tai pantin, vakuuden, takauksen tai muun vastaavan sitoumuksen antaminen velan tai sitoumuksen vakuudeksi
9. selvitystilaan tai konkurssiin hakeutuminen
10. vaikutuksiltaan merkittävän oikeusprosessin aloittaminen
11. toimitusjohtajan valinta sekä johtajan palkka ja muut taloudelliset edut
12. tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto tai sen muuttaminen
13. yhtiön toimintaedellytyksiin ja palvelukykyyn, tulokseen, pääomatuottoon tai riskiin merkittävästi vaikuttava muu toimenpide.

Kuntakonsernin talouden, investointien ja rahoituksen suunnittelu ja ohjaus

Kunnanvaltuusto vahvistaa talousarviossa tytär yhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteet.

Investointien ja liiketoimintamallien suunnittelussa tytär yhteisön johdon ja hallituksen tulee huolehtia siitä, että tarpeelliset ennakkolaskelmat ja vaihtoehtoiset mallit on laadittu, niin että omistajalla on riittävät tiedot voidakseen ilmoittaa kantansa ennen päätöksentekoa.

Kunta voi omistajana myöntää tytär yhteisölle pitkäaikaisia ja/tai kassalainoja sekä kunnan takauksen laissa määrätyin edellytyksin.

Kaikkien tytär yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Konsernivalvonta, raportointi ja riskienhallinta

Konsernivalvonta ja konserniraportointi

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa konsernijohtajan ohjeita ja aikatauluja talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa ja raportoinnissa.

Konsernijaosto voi kutsua yhteisön edustajan jaoston kokoukseen raportoimaan yhteisön toiminnasta ja taloudesta.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnanjohtajalle hallintoelintensä esityslistat ja pöytäkirjat.

Riskienhallinta

Tytäryhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Tytäryhteisön riskienhallinnan tulee vastata vähintään kunnan riskienhallinnan tasoa.

Tytäryhteisöt raportoivat vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä konsernijohtolle sisäisen valvonnan toimivuudesta ja merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Tytäryhteisön on viipymättä raportoitava konsernijohtolle sellaisesta yhtiön toimintaan liittyvästä olennaisesta riskistä, joka todennäköisesti realisoituu.

Tiedottaminen ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Tytäryhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön toiminnasta tiedottamisesta. Tiedottamisessa on noudatettava kunnan yleisiä tiedotusperiaatteita sekä julkisuus- ja salassapitomääräyksiä. Tytäryhteisöjen tulee tehdä yhteistyötä kunnan tiedotusvastaavien kanssa erityisesti merkittävässä muutos- ja kriisitilanteissa.

Henkilöstö

Tytäryhteisöjen on toiminnassaan noudatettava kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita sekä kunnan palkkausperiaatteita. Henkilöstön rekrytoinnissa tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Konsernin sisäiset palvelut

Hankinnat

Tytäryhteisöt kuuluvat julkisia hankintoja koskevien määräysten piiriin, ja niiden tulee noudattaa kunnan hankintaohjetta. Tytäryhteisöjen tulee liittyä kunnan tekemiin hankintasopimuksiin.

Kunnan hankintavastaavien on tavaroiden ja palvelujen kilpailutuksessa huomioitava tytäryhteisöjen tarpeet.

Vakuutukset

Tytäryhteisöt noudattavat kunnan vakuutusperiaatteita soveltuvin osin.

Kiinteistöt

Tytäryhteisöjen toiminta sijoitetaan ensisijaisesti kunnan omistamiin tiloihin. Konsernissa noudatetaan yhteisiä kiinteistöjen vuokrausperiaatteita.

Tieto- ja viestintäpalvelut

Tietohallinto koordinoi kuntakonsernin tietojärjestelmiä ja niihin liittyviä palveluja. Tarkoituksena on, että konsernissa käytetään mahdollisimman yhtenäisiä tietojärjestelmiä.

Tilintarkastus

Kunnan tilintarkastusyhteisö toimii kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisönä.

Kunnanvaltuuston asettama tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja tytäryhteisöjen tilintarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnassa ja tytäryhteisöissä saavutettu kunnanvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Konserniohjeen voimaantulo

Kunnanvaltuusto on 13.12.2021 hyväksynyt Mustasaaren kunnan konserniohjeen.

Konserniohje tulee voimaan heti hyväksymisen jälkeen.

Kunnan tytäryhteisöt ovat sitoutuneet noudattamaan konserniohjetta seuraavasti:

Fastighets Ab Korsholms Bostäder	xx.xx.2021
Kiinteistö Oy Merten Talo	xx.xx.2021